

Miško naudojimo intensyvumas ir problemos Lietuvoje.

Ką rodo kitų valstybių patirtis ?



Dr. Marius Aleinikovas

LAMMC Miškų instituto direktorius

Metai po reformos: kodėl visuomenei prireikė ginti Lietuvos miškus“, Lietuvos
Respublikos Seimas, I rūmai, 2019 04 02

2019 m. balandžio 2 d.

Turinys

- Lietuvos medienos išteklių apžvalga.
- Koks miškų naudojimo intensyvumas.
- Pagrindinės naudojimo problemos problemos.
- Miškų ir medienos sektoriaus vizijos kryptys.

Nuo ko priklauso miškų naudojimo intensyvumas ?

Miškų naudojimo intensyvumas įvairiose šalyse labai skirtingas.

Tai priklauso nuo:

- ⊙ Miškų išteklių ir jų struktūros,
- ⊙ Miškų geografinio išsidėstymo,
- ⊙ Šalies ekonomikos,
- ⊙ Miškininkystės mokslo ir miškininkystės kultūros,
- ⊙ Visuomenės požiūrio į miškų naudojimą.

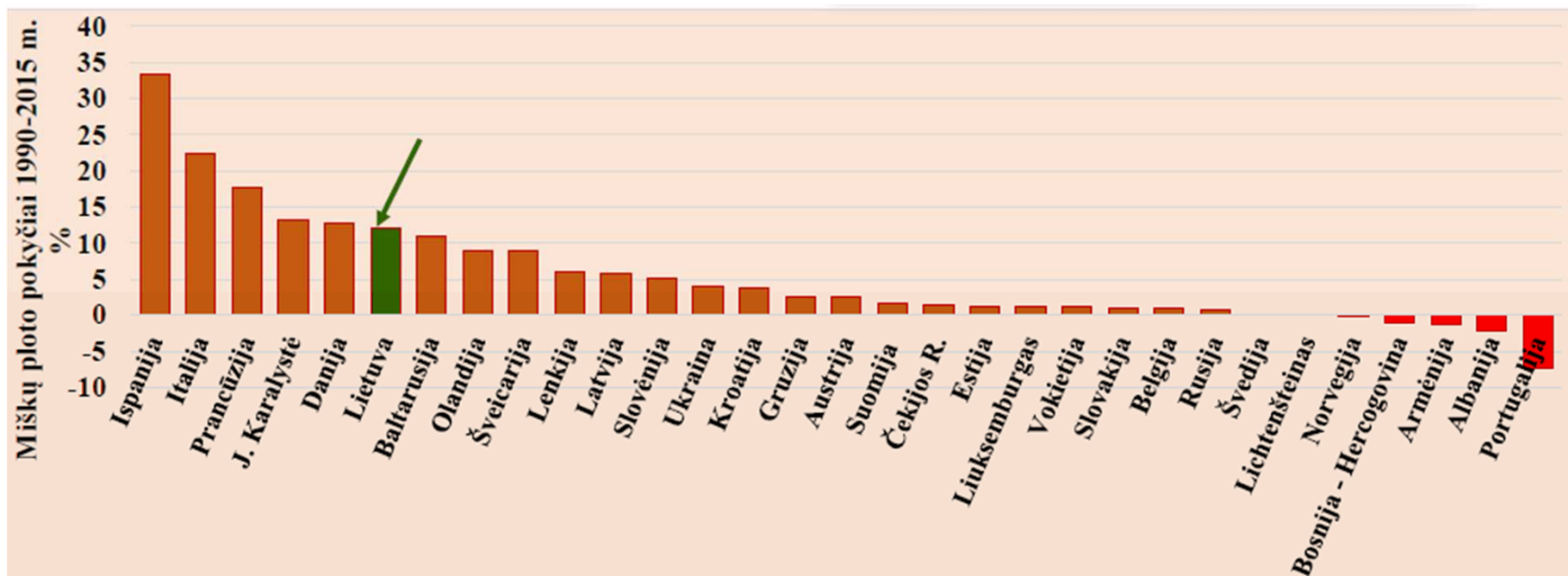
Lietuvos miškų pagrindiniai rodikliai

(pagal VMT 2018)

- *Miškingumas – 33,6 %*
- *Bendras medynų tūris – 546,9 mln. m³*
- *Vidutinis medyno tūris (1 ha) – 257 m³/ha*
- *Metinis medynų tūrio prieaugis – 20,5 mln. m³*
- *Pagaminta likvidinės medienos ~ 7,0 mln. m³*

Per pastaruosius 25 metus Lietuvos miškų plotai padidėjo apie 235 tūkst. ha t.y. 12.1 %

Lietuva priklauso šalims, kuriose miškų plotai sparčiausiai didėja.



FRA 2016 Dr. A. Tebèra

Pagrindiniai Lietuvos miškų rodikliai

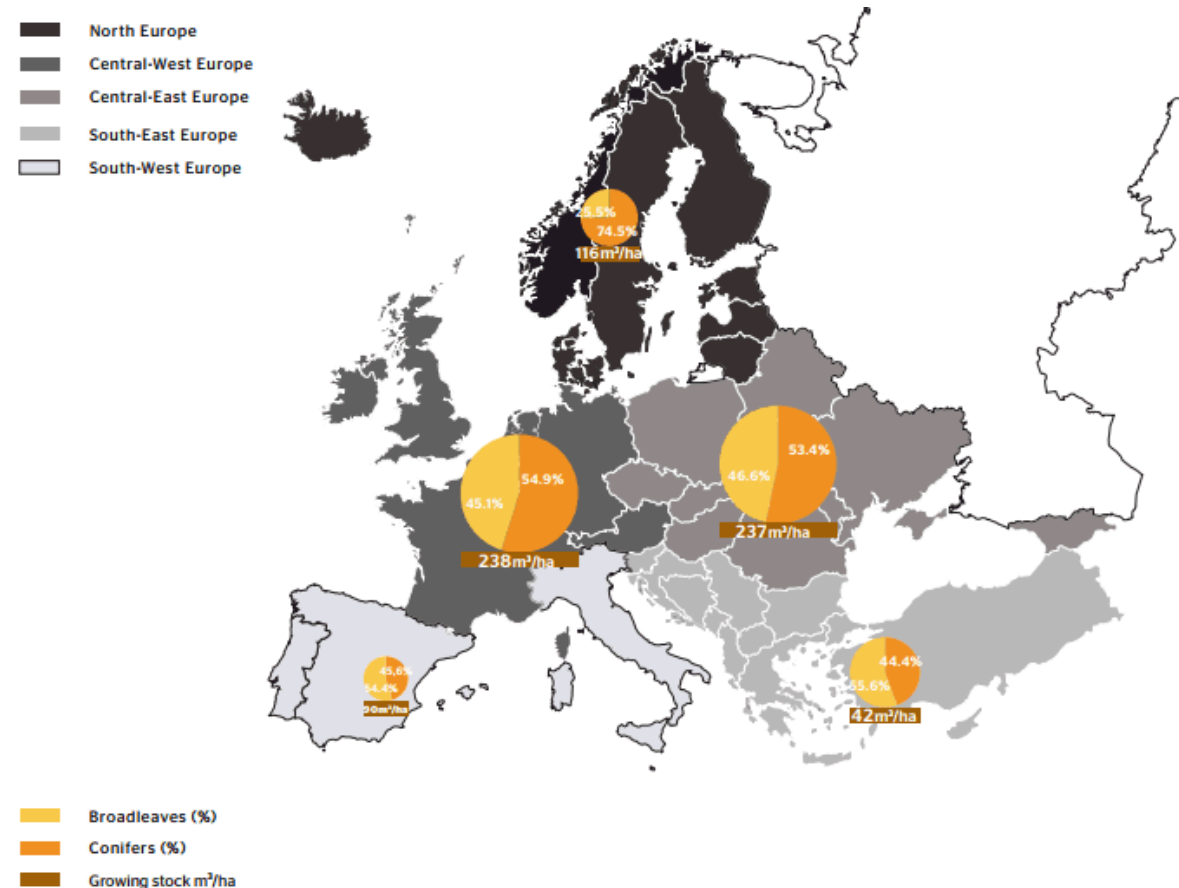
(pagal VMT 2018)

Spygliuočių medynai sudaro didžiąją medynų dalį (55,6%), minkštieji lapuočiai - 41,0 %, o kietieji lapuočiai – 3,3 %.

Per pastaruosius penkiolika metų spygliuočių medynų plotas sumažėjo 15,8 tūkst. ha., o kietųjų lapuočių medynų (daugiausia dėl uosynų džiūvimo) – 24,6 tūkst. ha.

Minkštųjų lapuočių medynų plotas per šį laikotarpį padidėjo 145,5 tūkst. ha.

Metai po reformos: kodėl visuomenei prireikė ginti Lietuvos miškus



Europos miškuose sukaupta 35 mlrd. m³ stiebų medienos, t.y. vidutiniškai 163 m³/ha.

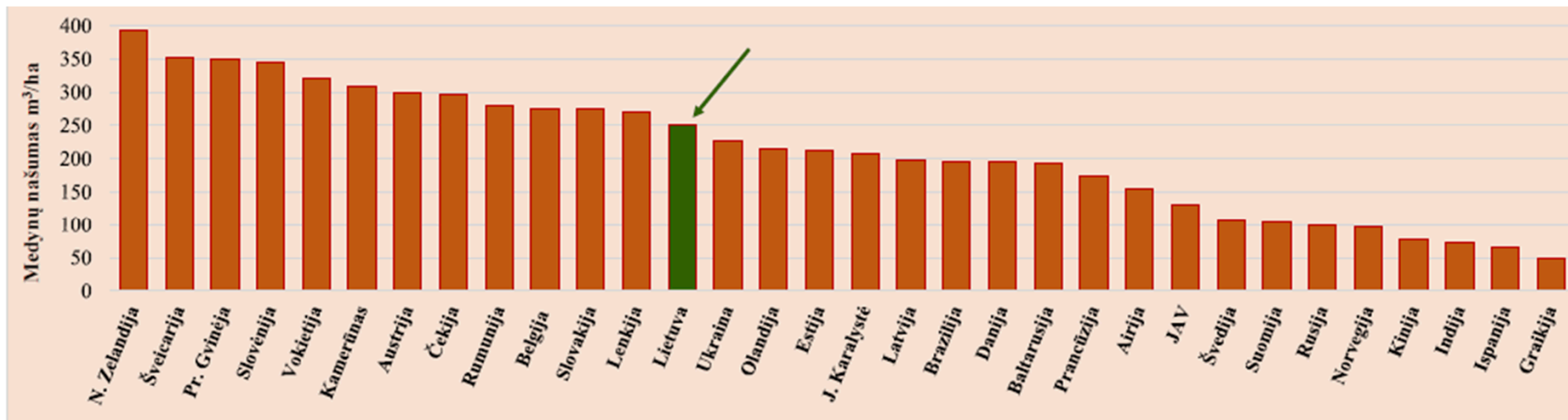
Lietuvai tenka 1,5 proc. visų Europos medienos išteklį, nes Lietuvos miškų medienos tūris 1 ha (257 m³/ha) beveik pusantro karto didesnis, nei vidutiniškai Europos miškuose.

Medienos tūriai, suskirstyti į spygliuočius ir lapuočius, pagal regionus 2015 m. (m³/ha)

Šiuo metu vidutinis medynų tūris - **257 m³/ha.**

Šalies miškų ištekliai per 60 metų padidėjo **400 mln. m³**

Pagal šį rodiklį Lietuvos miškai užima **dešimtą vietą** Europoje ir **keturioliką** Pasaulyje (iš 232 šalių).

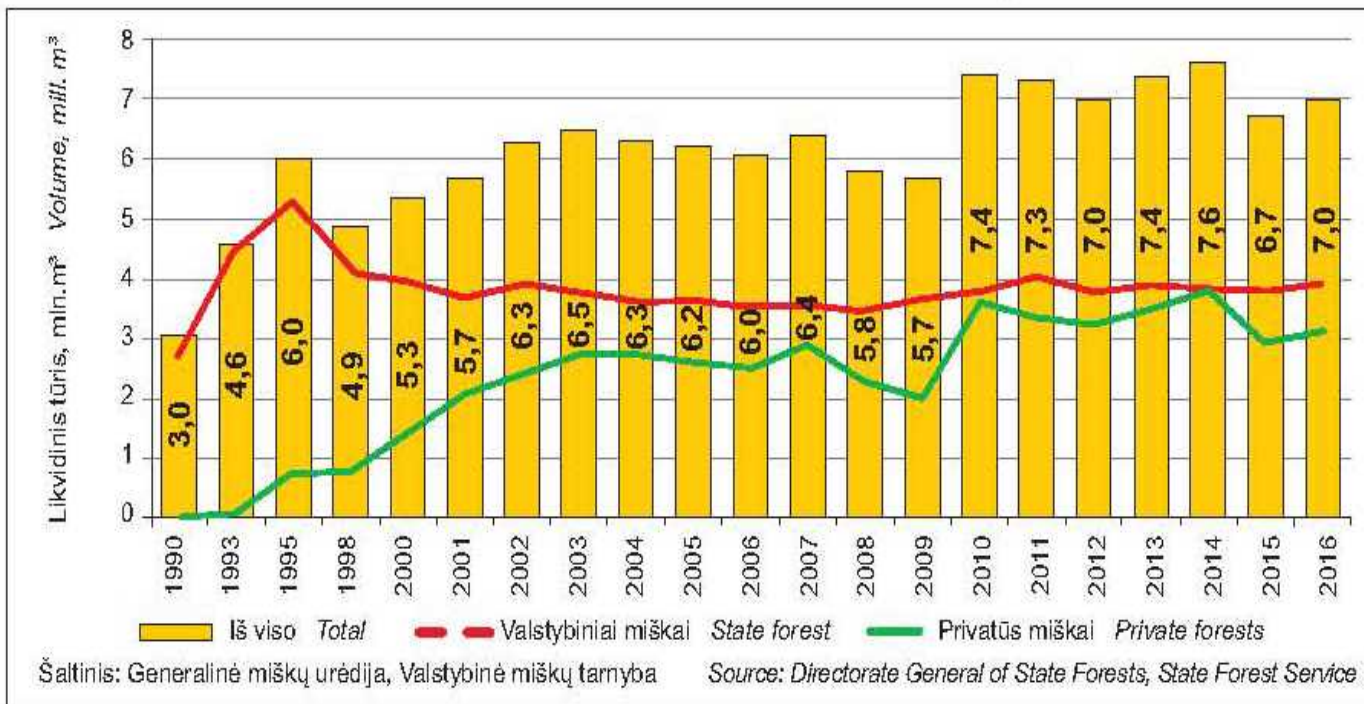


FRA 2016

Dr. A. Tebèra

Lietuvos miškų medienos išteklių naudojimas

8.1 KIRTIMŲ APIMTYS ĮVAIRIŲ NUOSAVYBĖS FORMŲ MIŠKUOSE 1990–2016 M.
FELLINGS BY FOREST OWNERSHIP CATEGORIES, 1990–2016



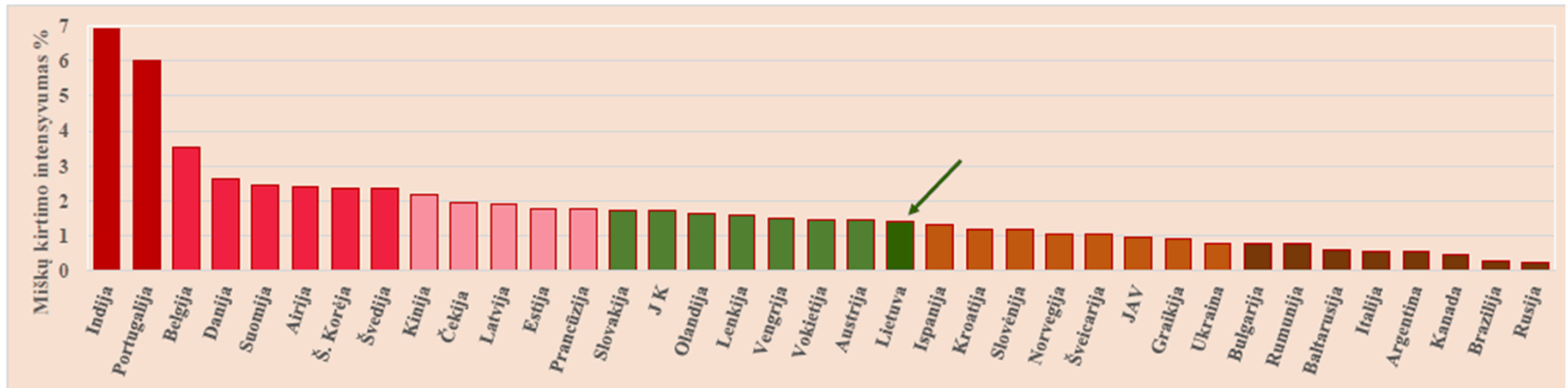
Miškų medienos išteklių (ypač valstybinių miškų) naudojimas praktiškai nekinta.

Lietuva priskiriama toms šalims, kuriose miškai kertami labai saikingai.
Šalyje kasmet kertama mažiau kaip **1,5%** medienos išteklių.

Panašiai ūkininkauja Olandija, **Lenkija**, Vengrija, **Vokietija**, Austrija, Ispanija.

Šiuo metu intensyviai miškai kertami **Portugalijoje ir Indijoje**, kur kasmet iškertama **5-7%** medienos išteklių.

Belgijoje, Danijoje, **Suomijoje**, Airijoje kertama po **2.5 – 3.5%** medienos išteklių.
Kiek mažiau (**1.75 – 2.5 %**) - Šiaurės Korėjoje, **Švedijoje**, Kinijoje, Čekijoje, **Latvijoje**, **Estijoje**, Prancūzijoje.



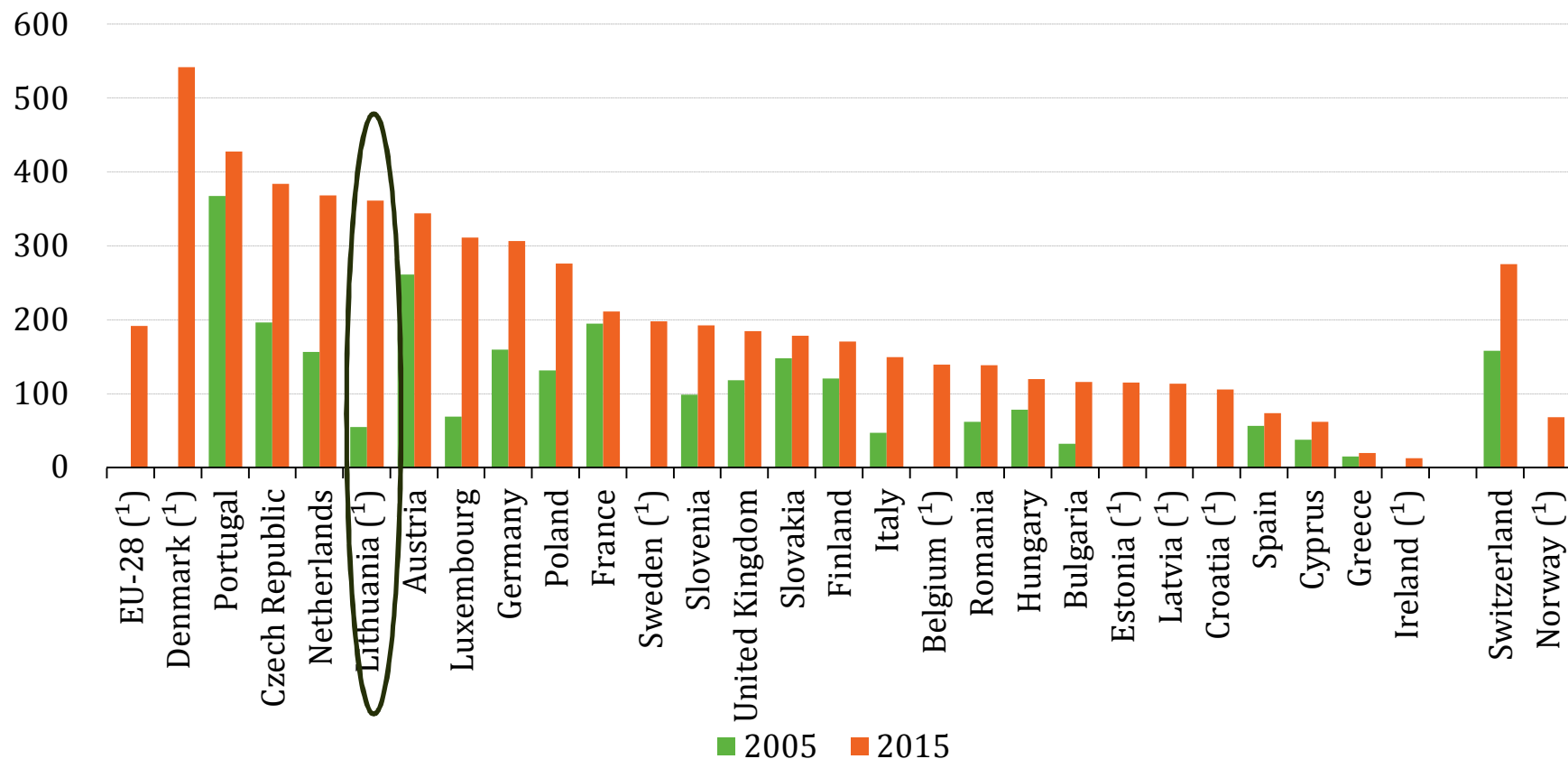
FRA 2016

Dr. A. Tebèra

Pagrindiniai Europos šalių valstybinių miškų rodikliai (2015 m.)

	Miškingumas, proc.	Miškų ploto pokytis per metus, tūkst. ha	Kirtimai, stiebų tūris, mln.m ³	Iškertamos medienos ir prieaugio santykis
Austrija	46,9	1,8	23,5	93,5
Baltarusija	41,6	19,75	-	-
Čekija	34,5	2	1,7	85,2
Estija	49,3	-2,01	7,3	63,7
Latvija	54	5,9	12,8	65,2
Lietuva	34,8	5,9	8,6	78,3
Lenkija	30,8	23,5	46,6	74,8
Norvegija	39,8	2	12,9	50,1
Rusija	49,4		170,0	60,2
Suomija	73,1	5,6	68,2	73
Švedija	68,4	-14,5	80,8	101,8
Vokietija	32,8	3,5	95,2	80,3

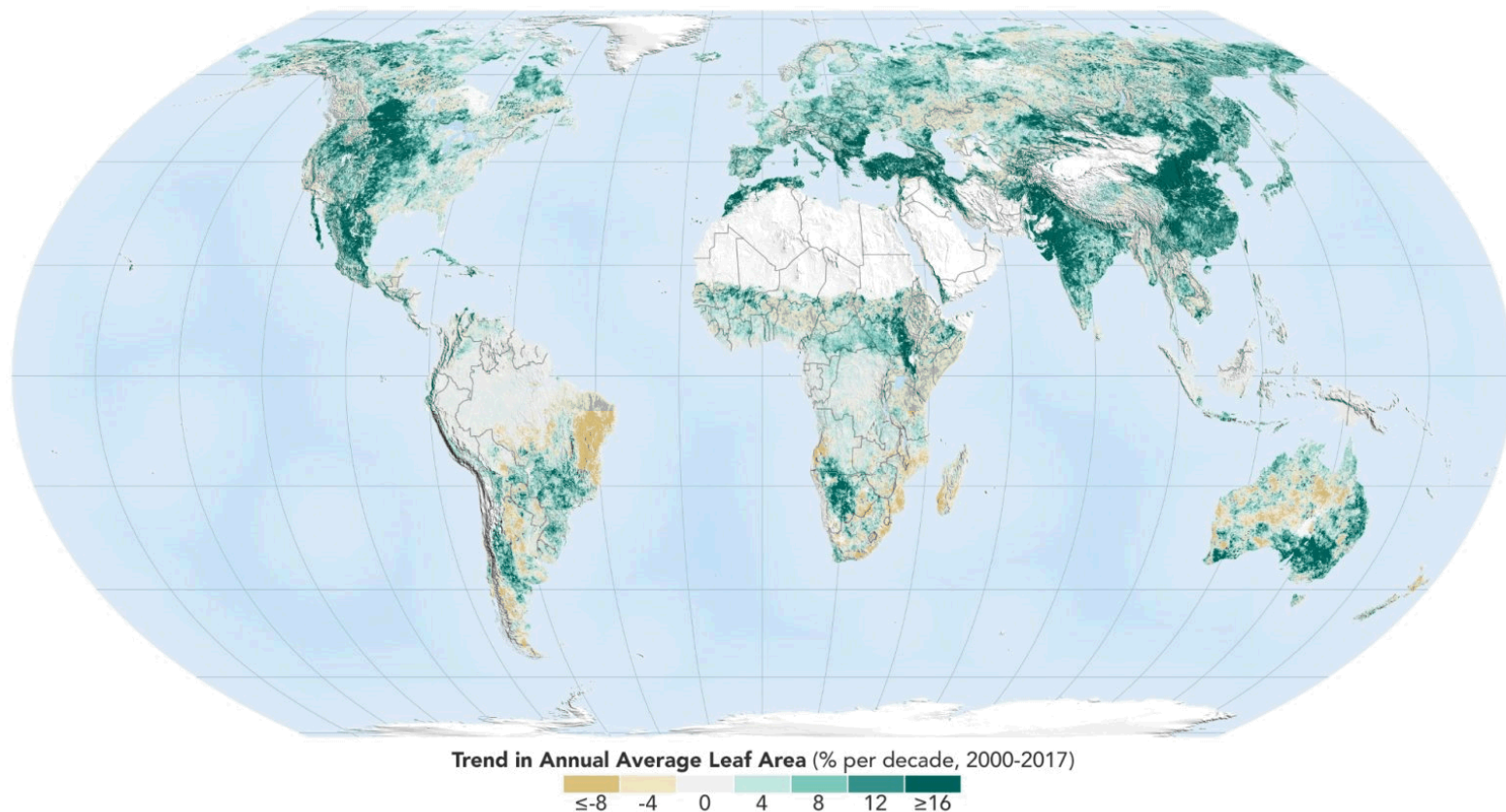
Miškų sektoriaus sukurta pridėtinė vertė už miško plotą, iš ūkinių miškų, 2005 ir 2015 m (EUR/hektarą)



FRA 2016

Pagrindinės problemos

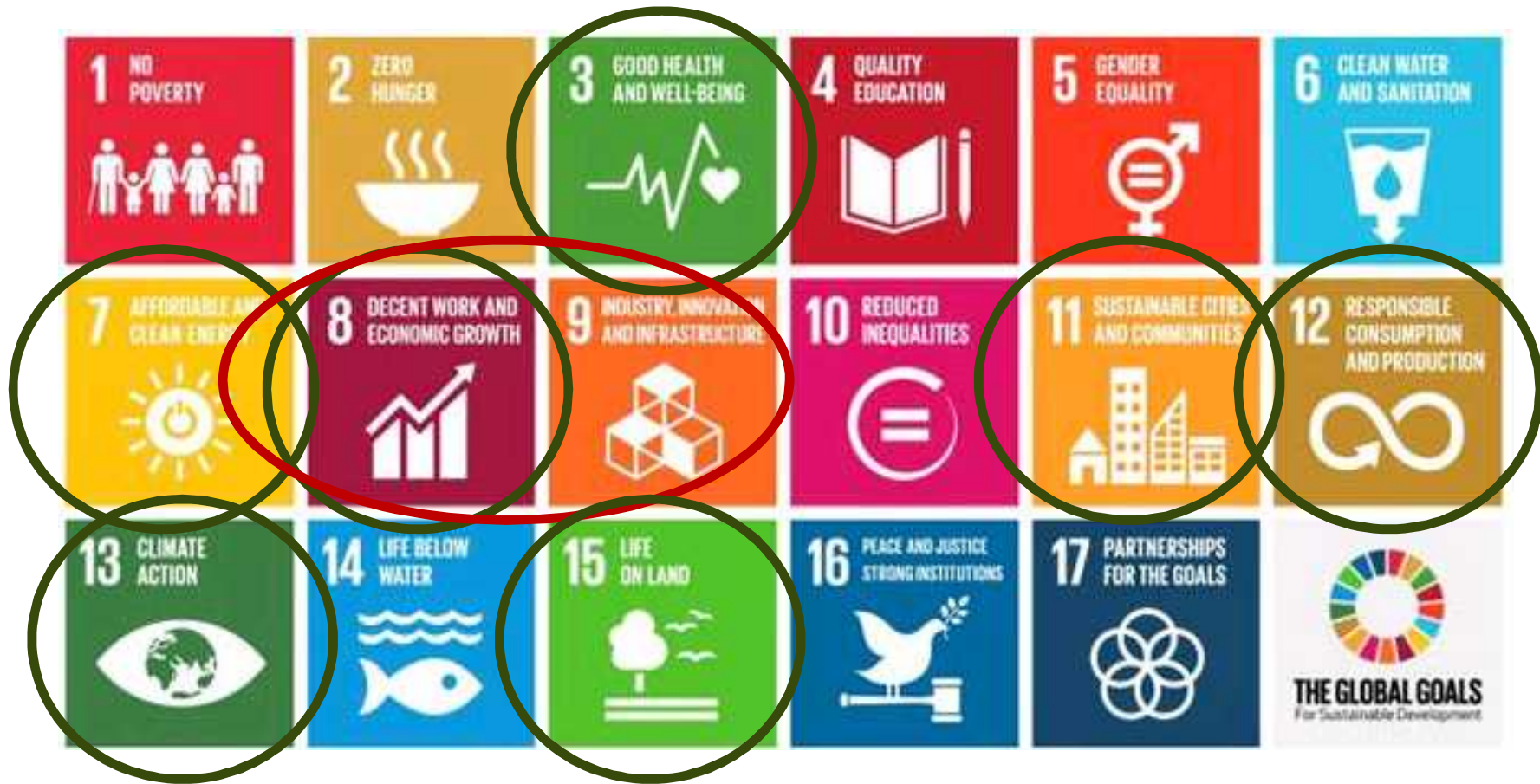
- Didėja perbrendusių medynų plotai.
- Mažėja medienos kokybė (beržynai – tariamasis branduolys, drebulynai, juodalksnynai - centrinis puvinys).
- Prasideda dalies vyriausių medynų savaiminis irimas (ūkinių miškų medynai beveik ir pilnai pasiekia gamtinės brandos amžių).
- Neracionaliai naudojama miško žemė (perbrendę, mažo prieaugio, mažėjančio skalsumo medynai užima plotus, kur galėtų augti naujų kartų medynai) – taip mažinamas miškų produktyvumas.
- Didėja vėjo pažeidimų rizika (ypač eglynų).
- Didelio diametro rąstai nepaklausūs, nes Lietuvoje medienos pramonė nepritaikyta panaudoti stambią medieną.



Žemės ploto, dengiančio augalija, pokyčiai 2000-2017 metais (NASA)

2017-aisiais Indija pagerino pasaulio rekordą, vos per vieną dieną, o tiksliau – per 12 valandų, pasodindama 66 milijonus vienetų medžių

Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslai iki 2030



Miškų ir medienos sektoriaus Vizija 2040

1. Tvarus miškininkavimas, biologinė įvairovė ir atsparumas klimato kaitai.
2. Padidėsiantis tvarios medienos pasiūla ir jos mobilizavimas.
3. Išaugusi pridėtinė vertė iš nemedieninių ekosistemų funkcijų.
4. Beatliekinės ir žiedinės visuomenės link.
5. Efektyvus gamtos išteklių naudojimas.



Miškų ir medienos sektoriaus Vizija 2040

6. Gamybos technologijų ir logistikos diversifikacija.

7. Tikslingos, saugios darbo vietos ir ryšiai tarp kaimo ir miesto.

8. Atsinaujinančios medžiagos statybos sektoriuje sveikesniam gyvenimui.

9. Nauji plaušiniai produktai ir 80 proc. mažesni CO₂ išmetimai.

10. Atsinaujinanti energija visuomenei.



Filipinuose į krantą išmesto ir nugaišusio banginio pilve buvo 40 kg plastiko šiukšlių



Dėkoju už dėmesį

dr. Marius Aleinikovas

Telefonas: (8 37) 547221

Elektroninis paštas: e-mail:

marius.aleinikovas@mi.lt